

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3983/2021
14.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хаџића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., правног следбеника сада пок. ББ, бив. из ..., кога заступа пуномоћник Лидија Ђерић, адвокат из ..., против тужених ВВ из ..., ГГ из ... и ДД из ..., које заступа пуномоћник Видосава Видић Манастирац, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора о замени непокретности, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4442/19 од 06.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 14.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 4442/19 од 06.02.2020. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици П 28/2017 од 04.10.2019. године одбијен је, приговор правноснажно пресуђене ствари; одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је уговор о размени некретнина оверен под бројем Ов. .../... дана 12.08.1995. године пред Општинским судом у Шиду између тужиље ББ и њеног пок. супруга ЂЂ, обоје из ..., са једне стране и тужених, ВВ, ДД и ЕЕ, те сада пок. ЖЖ са друге стране, ништав и не производи правно дејство, а што би тужени били дужни признати и трпети, да су тужени дужни признати и трпети да се тужиља после ове пресуде може уписати у лист непокретности број ... КО ... као носилац права коришћења земљишта и носилац права својине непокретности ближе описаних у изреци пресуде, те да се наложи туженима да предају тужиљи у посед непокретности уписане у лист непокретности број ... КО ... ближе наведене у изреци пресуде; обавезана је тужиља да туженима накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.152.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, а преостали део захтева тужених за накнаду трошкова парничног поступка у висини од 1.062.750,00 динара, који чини разлику од тражених 2.214.750,00 динара до досуђених 1.152.000,00 динара као и за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова парничног поступка од дана правноснажности пресуде па до дана извршности пресуде је одбијен, као неоснован;

одбијен је захтев тужиље за досуду тражених трошкова парничног поступка, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 4442/19 од 06.02.2019. године жалбе парничних странака су одбијене и пресуда Вишег суда у Сремској Митровици П 28/2017 од 04.10.2019. године је потврђена; одбијен је захтев парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену правни следбеник сада пок. тужиље ББ (која је преминула 03.01.2022. године), који је преузео парницу, изјавио је ревизију, из свих законских разлога због којих се ревизија може изјавити.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 125/04, 111/09), који се примењује у овој парници у смислу члана 506. ст. 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), па је оценио да изјављена ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битних повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 1. и 12. ЗПП, на коју се у ревизији посебно указује. Странке су у току поступка постигле споразум да им суди судија појединац, а у смислу члана 37. став 2. ЗПП, а побијана пресуда нема недостатака због којих се не може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 10.08.1995. године закључен је уговор о замени непокретности између ЂЂ и ББ са једне стране и породице ... (ЖЖ, ВВ, ЕЕ и ДД) са друге стране, чији су предмет замене биле непокретности које су ББ и ЂЂ поседовали у ..., ближе описане у уговору и изреци побијане пресуде и непокретности које је породица ... поседовала у ... (село ... и другим местима), које су такође ближе описане у уговору и образложењу побијане пресуде. Разлози закључења овог уговора и хронологија догађаја пре закључења уговора су описани у образложењу побијане пресуде. Потписи уговарача на спорном уговору о замени оверени су у суботу 12.08.1995. године у Општинском суду у Шиду, под бројем овере Ов. .../... . У куцаном тексту на полеђини уговора радник овере је констатовао потврђивање да су ЂЂ и ББ1 из ... својеручно потписали тај уговор, као и ВВ, ЖЖ, ЖЖ и ДД, сви из ..., да је њихов идентитет утврђен на основу личних карата, да је наплаћена такса и поништена на молби код тог суда. Међутим, у тренутку овере уговор није био потписан од стране ДД, нити је његов потпис садржан у судској књизи овере, јер ДД није тада био у ..., али је договор између уговорних страна био да он, када дође у ...у понедељак, потпише уговор и оде у суд и потпише се у књигу овере. Радник овере је задржао један примерак спорног уговора који није садржао потпис ДД у архиви суда, а остали примерци уговора су остали код уговорних страна. Након овере уговора ЖЖ и ЕЕ су остали на вечери у кући породице ..., а на позив домаћина. ЂЂ је отишао сутрадан у Осијек како би обишао непокретности које су биле предмет размене и истог дана се вратио кући, да би у понедељак 14.08.1995. године син ЂЂ и ББ, АА, чуо да је извршена замена непокретности, те је запретио родитељима да ће због тога извршити самоубиство, што су они озбиљно схватили, знајући да њихов син нема намеру да се сели из ... у ..., а раније су већ доживели породичну трагедију, самоубиство сина ЗЗ. Одмах су отишли у суд, где је ЂЂ ову чињеницу предочио тадашњем председнику суда и пред њим поцепео примерак уговора који је поседовао код себе, док је ББ отишла до просторије суда где је вршена овера уговора и такође пред радником овере поцепала примерке уговора о замени које је код себе поседовала. Радник овере је након тога, у књизи овере, под редним бројем ... у рубрици „12 примедба“ констатовала да су странке одустале од размене 14.08.1995. године. Убрзо након тога, у суд су приступили

ЖЖ и ДД који је допутовао у ..., по претходном договору, да би и .. потписао уговор о замени непокретности и потписао се у судској књизи овере, али су од стране радника овере обавештени да је ББ узела све примерке уговора, поцепала их и да ДД нема где да се потпише, па се он није потписао ни у књизи овере, нити је пред радником овере потписао било који примерак уговора о замени.

С обзиром да је породица ... поседовала примерак спорног уговора о замени, ДД је, након доласка у ..., овај уговор својеручно потписао пуним именом и презименом, као један од уговарача, а тај примерак уговора је већ имао откуцану потврду судске овере од 12.08.1995. године на којој је и ДД као потписник тог уговора. ЖЖ је Скупштини општине Шид – Служби прихода, предао овај примерак уговора, платио порез на промет апсолутних права, и исти тај уговор је дана 18.08.1995. године, пошто је на полеђини оверен печатом Службе прихода Шид да је порез плаћен, предао Земљишно књижном одељењу Општинског суда у Шиду ради укњижбе права својине. Земљишно књижни судија је 02.10.1995. године донео решење Дн 1022/95 којим је дозвољена укњижба права својине на некретнинама сувласника ЂЂ и ББ1, уписане у ЗКУЛ бр. ... КО Против овог решења супружници ... су изјавили жалбу, али је решењем Окружног суда у Сремској Митровици ова жалба одбијена и потврђено решење Општинског суда у Шиду о укњижби права својине на наведеним непокретностима.

Чланови породице ... су 25.09.1995. године поднели захтев Министарству финансија Републике Србије за изузимање од располагања од примене Уредбе о привременој забрани располагања одређеним непокретностима, покретним стварима и правима („Сл. гласник РС“ бр. 49/91...50/95), па је министарство дана 01.02.1996. године донело решење број 46-00-00407/95-10 којим је изузело од привремене забране располагања непокретности у Шиду, јер се ове непокретности налазе на територији АП Војводине.

У спорном уговору о замени, непокретности у ... на којима је власник била породица ..., означене су ознакама према документацији коју је ЖЖ понео са собом када се иселавао из ..., због чега те ознаке нису биле у складу са званичним ознакама, које су се касније мењале у евиденцији непокретности које су се водиле у Републици ..., па ћерка ЂЂ и ББ, која је поднела захтев Општинском суду у Осигеку за provedбу предметног уговора о замени некретнина није успела да изврши укњижбу, јер је решењем тог суда од 09.10.1995. године захтев одбијен, с обзиром да уговор није правно ваљано оверен (овера потписа и овера порезне управе) те да нису приложене домовнице за све уговорне стране. Против овог решења није изјављена жалба.

ЂЂ и ББ су дана 14.08.1995. године поднели тужбу Општинском суду у Шиду против тужених ВВ, ЖЖ, ЕЕ и ДД, прво ради поништаја уговора о замени некретнина који је закључен 10.08.1995. године, а поднеском од 21.02.1997. године су поред поништаја тражили и раскид тог уговора. Тужени – породица ... су у својству тужилаца са друге стране, дана 22.08.1995. године поднели тужбу против ЂЂ и ББ као тужених, ради предаје поседа, па је суд извршио спајање поступка. Правноснажном делимичном пресудом Општинског суда у Шиду П 292/95 од 09.06.2003. године одбијен је у целости тужбени захтев тужиле ББ1, с обзиром да је ЂЂ преминуо 2001. године, за поништај спорног уговора о замени непокретности, као и захтев за раскид тог уговора и за успоставу земљишно књижног стања на непокретностима које су предмет тог уговора које је у земљишним књигама постојало пре закључења уговора.

Правноснажном пресудом Основног суда у Сремској Митровици – Судска јединица у Шиду П 2/10 од 24.09.2010. године усвојен је тужбени захтев тужилаца ВВ, ЖЖ, ЕЕ и ДД против тужене ББ1 и обавезана тужена да тужиоцима преда у посед некретнине уписане у ЛН ... КО ... ближе описане у изреци пресуде. Ревизија против

другостепене пресуде је одбијена пресудом Врховног касационог суда Рев1 132/2013 од 04.06.2014. године. Тужиоци су покренули извршни поступак у предмету И 2170/12 Основног суда у Сремској Митровици – Судска јединица у Шиду, усвојен је предлог за извршење решењем од 29.11.2012. године, одређено извршење и наложено извршном дужнику ББ1 да у року од 8 дан од пријема тог решења преда извршним повериоцима наведене непокретности. Закључком од 29.03.2013. године одређено је принудно спровођење извршења.

У овој парници тужилац тврди да је спорни уговор о замени непокретности закључен под притиском, с обзиром да је његов отац, сад пок. ЂЂ хрватске националности из села ..., где је, још пре него што се породица ... иселила из Републике ..., извршен злочин у коме су лишени живота рођаци породице ..., а извршиоци тог злочина су осуђени на вишегодишње затворске казне.

На овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су правилно применили материјално право доносећи побијану пресуду, при чему су за такву одлуку дали довољне и јасне разлоге, које у свему прихвата и Врховни касациони суд.

Законом о решавању сукоба закона са прописима других земаља („Сл. лист СФРЈ“ бр. 43/82 и 72/82 и „Сл. гласник“ бр. 46/2006), чланом 18, прописано је меродавно право за решавање својинско правних односа и других права на ствари и то тако што је као меродавно право прописано право места где се ствар налази. Чланом 19. истог Закона прописано је да је за уговор меродавно право које су изабрале уговорне стране, ако законом или међународним уговором није друкчије одређено. Чланом 21. истог Закона прописано је да је за уговоре који се односе на непокретности искључиво меродавно право државе на чијој се територији налази непокретност.

Имајући у виду наведене законске одредбе и предмет спора у овој парници одлучујућа веза, која у конкретном случају указује на право које је меродавно је везана за припадност уговорних страна, место закључења уговора, место налажења ствари и аутономију воље уговорних страна.

Супротно наводима ревизије, правилно је у конкретном случају примењено право Републике Србије, као меродавно право за решавање спорног односа, с обзиром да се непокретности које је породица ... заменила за непокретности породице ... налазе у Републици ..., сада пок. ББ1, а сада њен син АА оспоравају овај уговор и покушавају да врате у својину и државину те непокретности, уговор је закључен и оверен у Републици Србији, уговорне стране имају пребивалиште у Републици Србији, па када се примене све одредбе Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља и доведу у везу са тачком везивања, меродавно право за решавање спорног односа између парничних странака јесте право Републике Србије, без обзира што се непокретности породице ..., које су дате у замену налазе у Републици Када би се као критеријум за одређивање меродавног права узело само место где се налазе непокретности меродавно право би било и право Републике Србије и право Републике ..., али имајући у виду и остале критеријуме, већ наведене, преовладава становиште да је у овој правној ствари меродавно право Републике Србије.

У поступку је поуздано утврђено да је спорни уговор о замени непокретности израз слободне воље уговорних страна, да нема никаквих доказа да је породица ... закључила спорни уговор под притиском, због тадашње политичке ситуације, већ су сада пок. ЂЂ и пок. ББ желели да се преселе у ..., где им је већ живела ћерка, како би тамо наставили живот. Породица ... се никада није иселила из Србије, што говори у прилог да није била угрожена по националној или било којој другој основи, већ су, и поред закљученог уговора о замени непокретности, сада пок. ЂЂ и пок. ББ остали да живе у Србији, где су и преминули и где су и сахрањени.

Сви наводи ревизије који се односе на разлоге утврђења ништавости и раскида уговора су већ цењени у поступку у коме је донета правноснажна пресуда Општинског суда у Шиду којом је тужбени захтев ЂЂ и ББ за утврђење ништавости спорног уговора и раскид тог уговора одбијен, као неоснован, због чега Врховни касациони суд те разлоге није поновно ценио.

Врховни касациони суд је ценио и остале наводе изјављене ревизије којима се не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Тужилац није успео у ревизијском поступку, па нема право на трошкове тог поступка које је тражио и определио у ревизији, а у смислу чланова 149. и 150. ЗПП.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 405. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић